

Paul Watson er fri, hvalfangsten fortsætter!

Et dyk ned i de juridiske og politiske spændinger

Af Helene-Julie Zofia Paamand – Udgivet 1. januar 2025 for InDEPTH Magazin.
Fotos venligst udlånt af forfatteren, Sea Shepherd, France og/eller andre som nævnt.

Watson kigger ud fra fængslet i Nuuk.
Foto udlånt af Sea Shepherd, Frankrig.

Den 17. december 2024 blev canadisk-amerikanske Paul Watson, grundlægger af Sea Shepherd og bidragsyder til InDEPTH Magazine, løsladt fra fængslet i Nuuk, Grønland efter 149 dages tilbageholdelse. Watson blev arresteret af det lokale politi den 21. juli, mens han var ombord på M/Y *John Paul DeJoria*; skibet var afgået fra Dublin den 12. juli på vej til det nordlige Stillehav for at angribe det japanske hvalfangerskib *Kangei Maru*.

Under deres stop i Nuuk havde besætningen på M/Y *John Paul DeJoria* udelukkende til hensigt at tanke op. Grønlandsk politi arresterede Watson mere end et årti efter, at Japan indgav en *Interpol Red Notice* - en international arrestordre. Men da Watsons Interpol-fil ikke havde været offentligt tilgængelig siden november 2023, mente han, at han sikkert kunne gå i land og tanke op i Grønland.

I denne artikel vil jeg nedbryde begivenhederne omkring Watsons anholdelse og den igangværende udvikling gennem anden halvdel af 2024. For at skabe klarhed over sagens juridiske kompleksitet interviewede jeg Sascha Faxe, medlem af Folketingets retsudvalg.

*Lamya Essemlali, præsident Sea Shepherd France og Watson, da de endelig forlader fængslet efter 149 dage.
Foto venligst udlånt af kaptajn Paul Watson Foundation.*

Hvorfor blev Watson rødlistet af Interpol?

Japan udstedte Red Notice mod Watson i 2010; på det tidspunkt havde Sea Shepherd ført kampagne mod hvalfangstpraksis fra det japanske fartøj *Shonan Maru 2* i det sydlige Stillehav.

Under kampagnen i 2010 brugte newzealænderen Pete Bethune, et daværende Sea Shepherd-medlem ombord på *Ady Gil*, stinkbomber mod *Shonan Maru 2*, hvilket midlertidigt invaliderede besætningen. Som et resultat af Bethunes handlinger stødte de to fartøjer sammen.

Da Bethune senere gik om bord på det japanske skib for at fremlægge en erstatningsbegæring, blev han arresteret. Mens et *Animal Planet*-filmhold dokumenterede begivenhederne, kan Watson ses advare Bethune mod at gå ombord på det japanske skib. Bethunes efterfølgende tilståelse implicerede Watson som hjernen bag hans handlinger. Men i 2013 indrømmede Bethune, at hans tilståelse havde været falsk: afgivet under pres fra de japanske myndigheder for at reducere sin egen straf.

Med den juridiske ammunition fra denne falske tilståelse anmodede Japan om en Red Notice mod Watson for sammensværgelse om at beskadige personlig ejendom og hindre forretningsdrift. Meddelelsen er siden udløbet flere gange, hvilket har fået nogle til at antage, at den ikke længere var aktiv; fra november 2023 var den ikke længere tilgængelig for offentligheden. Filen kan dog være klassificeret.

Hvem begik forbrydelsen: Japan, Bethune eller Watson?

I 2012 indgav Australien og New Zealand anklager mod Japan ved Den Internationale Domstol i Haag; de hævdede, at Japans hvalfangst ikke var et videnskabeligt, men snarere kommercielt foretagende. Retten dømte til fordel for sagsøgerne og anså Japans handlinger for ulovlige under IWC. Som sådan blev Japan dømt for sin hvalfangstpraksis, mens Bethune blev dømt i Japan for sin rolle i at modsætte sig dem.

Selvom Watson var impliceret i handlingerne, er Japans Red Notice stadig kontroversiel. Mens Japan har juridisk ret til at anmode om det, er det op til de enkelte lande at beslutte, om de vil efterkomme anholdelsen eller ej. I årenes løb har Watson formået at undgå anholdelse i flere lande. Så hvorfor blev han tilbageholdt i Nuuk?

*Watson har dedikeret sit liv til at opretholde internationale traktater, der gør hvalfangst ulovligt i internationalt farvand.
Foto venligst udlånt af kaptajn Paul Watson Foundation.*

Motivationen bag Watsons anholdelse i Nuuk

I sommeren 2024 dokumenterede Watsons organisation aktivt, hvalfangstpraksis på Færøerne. Jagten på grindehvaler, kendt som grinden, er en mangeårig kulturel tradition på Færøerne, der går tilbage til vikingetiden. Hvalkød var engang en vigtig fødekilde; I dag er forbruget af hvalkød blevet mere og mere kontroversielt på grund af ophobning af tungmetaller i kødet (og de dermed forbundne sundhedsrisici). The Grind har også udviklet sig; Mens deltagerne engang brugte små robåde, deltager de nu i en industriel operation, der involverer motoriserede både. Disse ændringer gør klart praksis mere effektiv, men de giver også anledning til etiske bekymringer.

Internationale miljøaktivister har lagt intenst pres på den færøske regering, og Watson har dokumenteret Grind i årtier. Spændingerne mellem miljøaktivister og de færøske myndigheder har bygget sig op i årevis. Hvalfangst er lovligt på Færøerne i henhold til deres selvstændige lovgivning på trods af deres status som et territorium i Kongeriget Danmark (hvor en sådan praksis er ulovlig).

Under en høring i retsudvalget i september 2024 afslørede justitsminister Peter Hummelgaard, at de færøske myndigheder havde sporet Watsons bevægelser. Da de fandt ud af, at Watsons skib var på vej til det nordlige Stillehav via Grønland, delte de disse efterretninger med de grønlandske myndigheder. Grønlandsk politi udførte anholdelsen med støtte fra danske betjente. Selvom omfanget af den danske regerings involvering er uklart på nuværende tidspunkt, er det tydeligt, at de færøske myndigheder har motiveret anholdelsen.

Aktion foran Justitsministeriet i Danmark 3. september for at advokere for Watsons løsladelse.

Forfatteren er nummer to fra højre.

Foto af Helene-Julie Zofia Paamand.

De politiske konsekvenser af Watsons tilbageholdelse

Sascha Faxe (dansk parlamentsmedlem) har fulgt Watsons sag tæt. Faxe spekulerer i, om anholdelsen kan være politisk motiveret og foreslår, at Færøerne måske ønsker at se Watson udleveret for at legitimere deres egen hvalfangstpraksis såvel som Japans. "Man kunne tro, at Færøerne har en interesse i hans udlevering," fortalte Faxe mig. "Det ville indirekte legitimere Japans hvalfangst og i forlængelse heraf den færøske praksis."

Faxe bemærkede også, at grønlandsk lov kræver, at enhver, der udleveres, skal garanteres en retfærdig rettergang i destinationslandet. Frygten for, at Watson står over for politisk forfølgelse i Japan, kan potentielt hindre udleveringsprocessen, især i betragtning af Japans høje domfældelsesprocent.

Justitsministerens rolle

Grønland og Færøerne er territorier under Kongeriget Danmark, men har deres egne regeringer og retssystemer. Denne autonomi betyder, at grønlandsk ret finder anvendelse i Watsons tilfælde. Efter hans anholdelse afventede myndighederne Japans formelle udleveringsanmodning; Efter modtagelsen videresendte de anmodningen til justitsminister Hummelgaard. Grønlandsk udleveringslov går forud for Grønlands selvstændighed og afspejler stadig dansk ret. Siden Grønland blev juridisk uafhængig i 2009, har landet ikke omskrevet sin udleveringslov, så den forældede lov stadig er gældende. Denne lov fastslår, at kompetencen til udlevering henhører under justitsministeren.

Under høringsen i september udtalte Hummelgaard, at han ville følge de grønlandske myndigheders anbefaling om Watsons udlevering. Watsons danske advokat Jonas Christoffersen afslørede dog på dagen for løsladelsen, at både grønlandsk politi og Rigsadvokaten i Grønland anbefalede udlevering, mens Justitsministeriet ikke var enig. Så selv om den grønlandske udleveringslov var forældet, virkede dette i sidste ende til Watsons fordel: jurisdiktionen forblev i Danmark.

Det får mig til at tro, at presset på Hummelgaard og Danmark faktisk har påvirket beslutningsprocessen, selvom vi sandsynligvis aldrig får Hummelgaard til at indrømme dette. Hummelgaard siger til Danmarks Radio, at sagen er blevet forlænget på grund af den komplicerede udleveringslov og forhandlingerne med Japan, der tager tid.

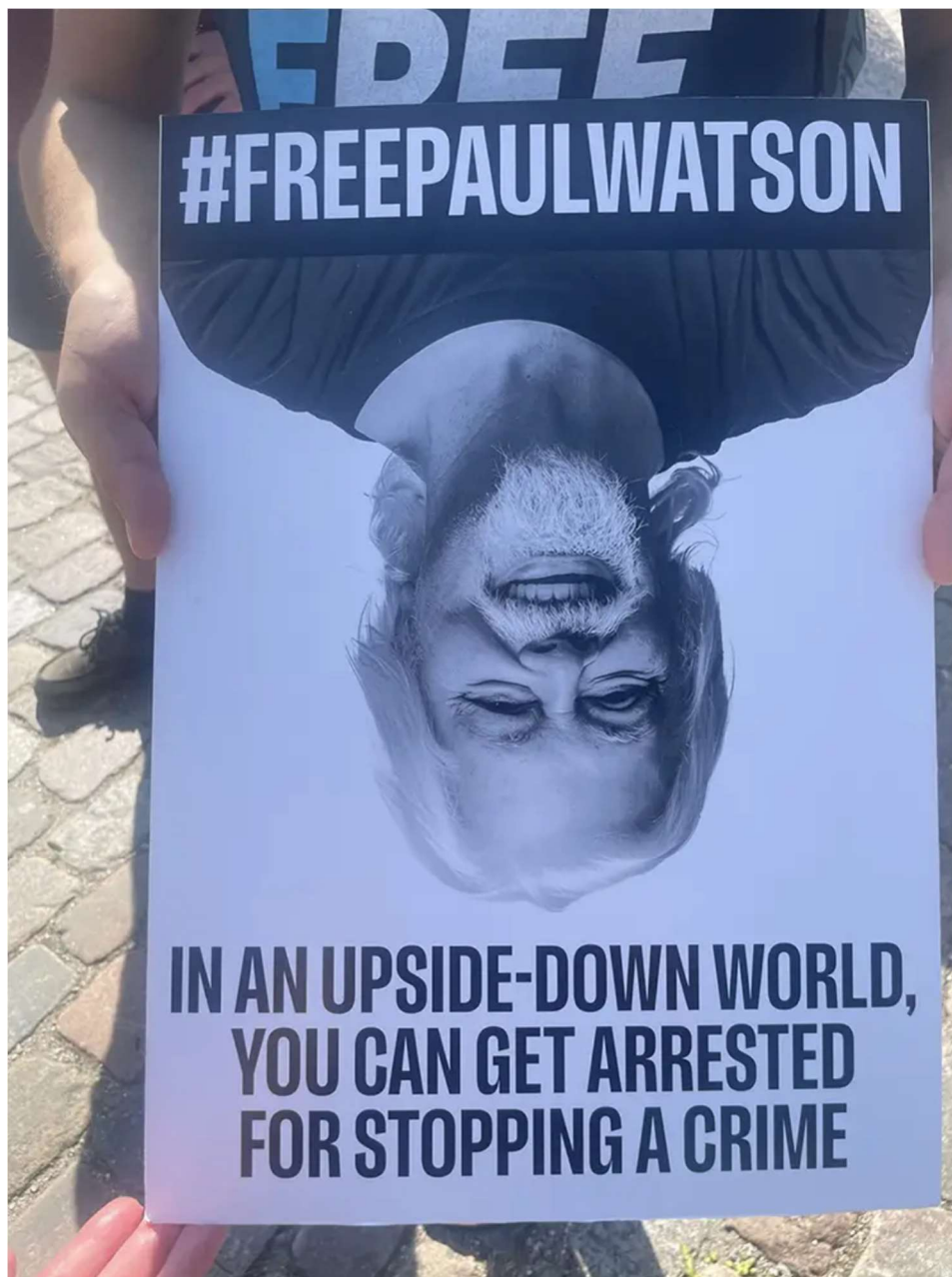

*Sit-down til fordel for Watsons løsladelse foran Folketinget den 12. august, arrangeret af Sascha Faxe sammen med Sea Shepherd France, Joe Duplantier fra Gojira og Jonas Bjerre fra Mew.
Foto af Lars Kaae, Dyrenes Venner.*

Alle øjne rettet mod Danmark

Watsons tilbageholdelse har fået stor international medieopmærksomhed, men den er i høj grad blevet overset i danske medier. Mens sagen er noget uklar i Grønland, er Danmark fortsat en central aktør i situationen. Mange udenlandske politikere har udtrykt deres støtte til Watson – en mand, der har viet sit liv til at advokere for beskyttelse af havets giganter. På trods af internationale traktater som IWC er der ingen, der effektivt håndhæver disse love i internationalt farvand.

Den 24. juli modtog den danske statsminister Mette Frederiksen et officielt brev underskrevet af 73 internationale politikere fra 10 lande, der opfordrede til Watsons øjeblikkelige løsladelse. Brevet understregede, at denne sag repræsenterer "undertrykkelse og kriminalisering af miljøaktivister rundt om i verden – herunder i Europa," som det hedder af initiativtageren og det franske medlem af Europa-Parlamentet Emma Fourreau.

*Plakat set under de mange aktioner, der blev afholdt for løsladelsen af Watson.
Foto af Helene-Julie Zofia Paamand.*

Den 19. september blev Watsons potentielle udlevering debatteret i Europa-Kommissionen; næsten alle talere var enige om, at Watson opretholdt international lov i sine handlinger mod Japan. De argumenterede for, at han skulle betragtes som whistleblower og beskyttes i henhold til EU-lovgivningen, herunder anti-SLAPP-direktivet og direktivet om miljøkriminalitet, der begge blev vedtaget tidligere på foråret. Den eneste afvigende stemme kom fra Siegbert Frank Droese, et medlem af det tyske AfD-parti, der kontroversielt sammenlignede Watson med al-Qaeda-grundlæggeren Osama bin Laden.

Det franske socialistparti opfordrede også den franske præsident Emmanuel Macron til at opfordre Japan til at droppe sine udleveringskrav. Watson har også anmodet om asyl i Frankrig. Selvom Macron har udtrykt støtte til Watson, kan Macron ikke tilbyde beskyttelse, da Watson ikke er fransk statsborger. Derfor har Watson ansøgt om fransk statsborgerskab, selvom afgørelsen stadig er under behandling. Den 10. december fik Watson imidlertid æresborgerskab af byen Paris. Selvom denne titel ikke har juridiske rettigheder, tjener den som en klar og symbolsk erklæring fra byen til støtte for hans sag.

Hvalfangsten fortsætter i Japan

I 2019 trak Japan sig ud af Den Internationale Hvalfangstkommission og genoptog i de følgende år hvalfangsten i sine egne farvande. I 2024 havde Japan udvidet og styrket sin hvalfangstflåde betydeligt med tilføjelsen af *Kangei Maru* – en tilføjelse, som Watson oprindeligt ønskede at føre kampagne imod. I juni 2024 landede Japan 59 finhvaler; Finhvaler er verdens næststørste hvalart, og de er klassificeret som truede af International Union for Conservation of Nature (IUCN). Mens Watson har været tilbageholdt i Nuuk, har Japan fortsat sin ulovlige hvalfangst uhindret. Men, som Watson sagde i et interview til Danmarks Radio på løsladelsesdagen: "Enhver situation åbner for en mulighed, og min tilbageholdelse har afsløret hvalfangstpraksis i både Japan og Færøerne."

*Helene-Julie Zofia Paamand holder foredrag om store havdyrs betydning for danske børn.
Foto venligst udlånt af Hilma Toivonen.*

Hvordan kan vi støtte Watsons sag?

Indtil videre er Watson fri og kan fortsætte kampen. Man kan endda hævde, at hans arbejde er sanktioneret ikke kun af Danmark, men helt sikkert også af de mange politiske støtter, der har udtrykt deres krav om hans løsladelse. Men hvordan kan vi som et internationalt samfund af bekymrede dykkere bidrage til hans livslange kamp og vise vores støtte? Jeg stillede Sascha Faxe dette spørgsmål, da hun har dybere indsigt i, hvilken type aktivisme der skaber politisk pres.

Faxe mener, at vi skal bruge kulturelle og kunstneriske virkemidler. Hun foreslår en idé, som hun tror kan have en betydelig indflydelse, selvom hun ikke selv er i stand til at organisere den: "Hvis nogen kunne arrangere en støttekoncert, ville det tiltrække en masse opmærksomhed. Det vil også give folk, der måske ikke identificerer sig som aktivister, mulighed for at blive involveret. En koncert med flere internationale kunstnere – afholdt på et offentligt sted for at ære og fejre Watson og hvalerne – ville være en stærk erklæring."

Faxes idé er ambitiøs, men hvem ved? Måske vil den blive samlet op af nogen, der har midlerne til at bringe den til live. Personligt tror jeg, at det ville generere en masse positiv, konstruktiv energi. Men hvad vi gør i vores hverdag betyder også noget; Vi bør tale om emner som disse med vores venner og slægtninge. Mens Watson kæmper på vandet, kan du og jeg være bølgemagere i samfundene omkring os.

Forfatter & undervandsfotograf

Helene-Julie Zofia Paamand er en undervandsfotograf og miljøforkæmper fra Danmark. Efter at have arbejdet som professionel dykkerinstruktør i tropiske lande, vendte hun tilbage til Danmark og grundlagde konceptet og brandet Underwaterambassador. Gennem denne selvudråbte titel bruger hun sin undervandsfotografering til at øge bevidstheden om havbevarelse i sit lokalsamfund. Det gør hun ved at holde skolepræsentationer og samarbejde med NGO'er, der organiserer oprydningsarrangementer, havgræstransplantationsprojekter og restaureringsindsatser for stenrev. Hendes mål er at udstyre både dykkere og ikke-dykkere med praktiske værktøjer, de kan implementere i deres hverdag for at hjælpe med at beskytte havet.

I sommeren 2024, da Watson blev tilbageholdt, motiverede Helenes frustration over de danske mediers begrænsede dækning af sagen hende til at følge den tæt og skrive en artikel om emnet. Helene har også bidraget med artikler til forskellige dykkermagasiner.

Du kan finde Helene online på www.underwaterambassador.com og på Instagram som @Underwaterambassador. Portrætfoto venligst udlånt af Britt Montesinos.

NOTE - Den artikel er skrevet af Helene-Julie Zofia Paamand, og udgivet 1. januar 2025 for InDEPTH Magazin.

*Dyrenes Venner har tilladelse til at anvende artiklen.